

DEPARTMENT OF JUSTICE, EQUALITY AND LAW REFORM
AN ROINN DLÍ AGUS CIRT, COMHIONANNAIS AGUS ATHCHÓIRITHE DLÍ

Straitéis Náisiúnta um Fhoréigean Teaghlaigh, Gnéis agus Inscne-bhunaithe 2010-2014

ACHOIMRE FHEIDHMEACH

The National Office for the Prevention of Domestic, Sexual and Gender-based Violence
An Oifig Náisiúnta um Fhoréigean Baile, Gnéasach agus Inscnebhunaithe a Chosc

Achoimre Fheidhmeach

Réamhrá

Is éard atá sa straitéis seo ná ráiteas faoi na bearta sin a dtugann an Rialtas tosaíocht dóibh le dul i ngleic le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe in Éirinn, agus cuirfear na bearta sin i bhfeidhm sa tréimhse cúig bliana ó mhíonna tosaigh na bliana 2010 go dtí deireadh 2014. Cúis imní don Rialtas is ea a laghad nochtá nó tuairiscithe a dhéantar go hiondúil faoi fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe. Leagann an straitéis síos plan don rialtas go léir chun córas níos éifeachtúla a chur ar fáil chun na cineálacha foréigin sin a chosc. Tá sé roinn rialtais, mar aon lena ngníomhaireachtaí agus suas le 100 eagraíocht neamhrialtasach páirteach san obair le cosc a chur le mí-úsáid, nó le maolú a dhéanamh uirthi. Is é aidhm na straitéise ná creat láidir a sholáthar chun idirghabhálacha inbhuanaithe a chur ar fáil chun cosc a chur le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe agus le freagra éifeachtach a thabhairt air.

Díríonn an straitéis ar bhearta le dul i ngleic le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe a dhéantar ar fhir agus ar mhná, idir óg agus aosta. Cuireann sí fianaise ar fáil le cabhrú le daoine tuiscint a bheith acu ar chúrsaí casta an fhoréigin teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe agus is féidir an fhianaise a úsáid chun bearta a cheapadh le dul i ngleic leis. Is é Cosc, an Oifig Náisiúnta um Fhoréigean Baile, Gnéasach agus Inscnebhunaithe a Chosc, a dhréachtaigh an straitéis i gcomhar le réimse leathan páirtithe leasmhara sa rialtas agus in eagraíochtaí neamhrialtasacha.

Bíonn trí ghné éagsúla de mhí-úsáid ag baint le foréigean teaghlaigh: mí-úsáid chorpartha, ghnéasach agus mhothúchánach. I measc na rudaí a tharlaíonn go minic le linn foréigean teaghlaigh, bíonn foirmeacha éagsúla d'fhoréigean corpartha mar shampla ciceáil, puinseáil, sceilpeáil, múchadh nó tachtadh, fiacla a chur i nduine nó rud a chaitheamh nó a bhagairt ar dhuine. Is féidir aonrú a úsáid mar phríomhbhealach foréigin, mar shampla nuair a chuireann an mí-úsáideoir srian le cumarsáid idir an t-íospartach/marthanóir agus daoine atá cóngarach dó nó di. Is minic a úsáidtear agus a mhí-úsáidtear leanaí le linn foréigean teaghlaigh agus go mbíonn mí-úsáid eacnamaíochta i gceist freisin. Samplaí coitianta de mhí-úsáid mhothúchánach is ea iompar smachtaithe agus iompar imeaglaithe, lena n-áirítear bagairtí agus an milleán a chur ar an íospartach. Is féidir le cúramóirí agus daoine a gcuirtear muinín iontu mí-úsáid a dhéanamh ar dhaoine breacaosta.

Tagraíonn an téarma foréigean gnéis d'ionsaí a bhfuil gné fhollasach gnéis ag baint leis. Bíonn cúpla cineál ionsaí i gceist lena n-áirítear éigniú, ionsaí gnéasach agus ciapadh gnéasach. D'fhéadfadh baill teaghlaigh, gaolta nó cairde, lucht aitheantais (lena n-áirítear comhghleacaithe agus cliaint), páirtithe nó iarpháirtithe gnéis an foréigean sin a imirt ar dhuine, nó d'fhéadfadh strainséirí nó daoine a bhfuil údarás acu a bheith ciontach. Ós rud é gurbh iomaí suíomh agus caidreamh a d'fhéadfadh a bheith i gceist, d'fhéadfadh foréigean gnéis tarlú in áiteanna príobháideacha nó in áiteanna poiblí agus is iomaí cineál éignithe a d'fhéadfadh a bheith i gceist lena

n-áirítear éigniú pósta, ciorrú coil, éigniú duine faoi choinneáil, éigniú coinne, éigniú droinge agus éigniú mar choir chogaidh, agus d'fheadfadh strainséir nó duine de lucht aitheantais an íospartaigh an choir a dhéanamh.

Ní hionann foréigean teaghlaigh agus foréigean gnéis. D'fheadfadh mí-úsáid chorpartha, ghnéasach nó mhothúchánach a bheith i gceist le foréigean teaghlaigh. Is minic a tharlaíonn foréigean gnéis i gcomhthéacs an bhaile, ach d'fheadfaí é a imirt ar strainséir freisin. Bíodh is nach ionann an dá rud, tá siad chomh cosúil lena chéile gur gá gníomhartha cosúla nó na gníomhartha céanna a thabhairt orthu lena gcosc agus le dul i ngleic leo. Bíonn an ghné dhubh chéanna ag baint leo araon sa mhéid is gur coireanna folaithe iad agus gur minic a gcuirtear muinín sa té atá freagrach nó gur gaol gairid don íospartach é nó í. Nuair atá bearta á gcur i bhfeidhm le dul i ngleic leis na coireanna sin, caithfear idirdhealú a dhéanamh idir cásanna ina bhfuil aithne ag an íospartach ar an té atá ciontach agus cásanna nach bhfuil. Díríonn an straitéis ar foréigean teaghlaigh agus gnéis. Aithnítear gur foréigean inscnebhunaithe iad ach cuirtear na cosúlachtaí agus na difríochtaí idir an dá chineál mí-úsáide san áireamh.

Fís na Straitéise

Is é fís na Straitéise Náisiúnta ná:

Athrú a dhéanamh ar chúrsaí na hÉireann roimh dheireadh na bliana 2014 le cinntiú go mbeidh:

- *Tuiscint níos soiléire i measc na sochaí nach bhfuil foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe inghlactha*
- *Aitheantas agus tuiscint níos forleithne ar fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe*
- *Níos mó muiníne ag daoine as seirbhísí ardcháilíochta comhsheasmhacha*
- *Breis sábháilteachta d'íospartaigh*
- *Déantóirí na gcoireanna níos freagraí as a ngníomhartha*
- *Pleanáil agus monatóireacht struchtúrúraithe níos fearr chun éifeacht níos fearr a chinntiú i gcónaí.*

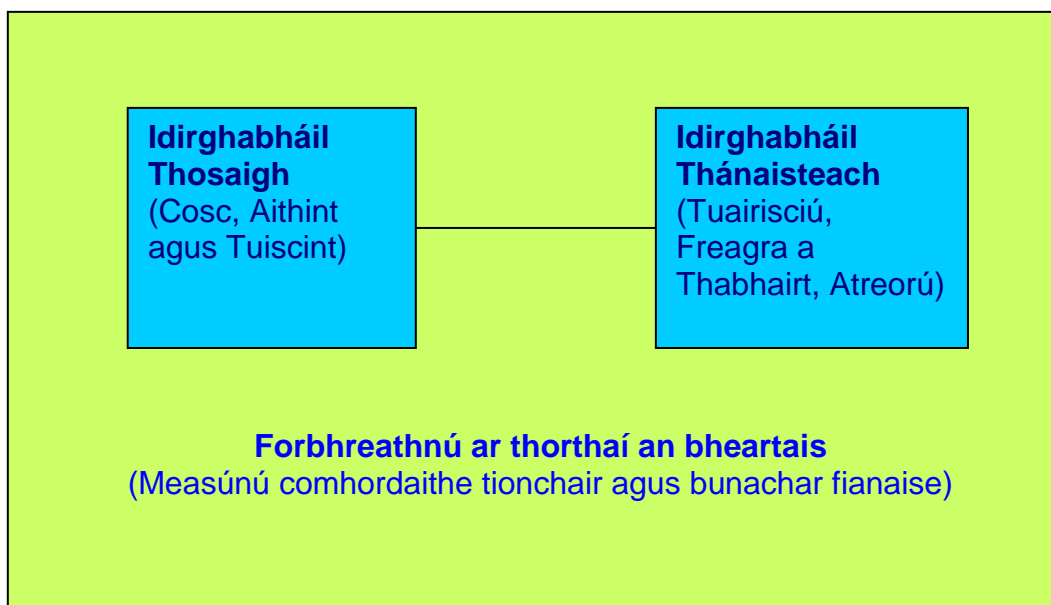
Déanfar an creat seo a fhorbairt agus beidh na ranna rialtais agus na heagraíochtaí stáit tiomnaithe dó, oibreoidh siad i gcomhpháirtíocht leis na seirbhísí ábhartha go léir agus, sa chaoi sin, cuirfidh an straitéis seo bunraith dhaindeán ar fáil i gcomhair córas feabhsaithe coiscthe agus freagartha. Beidh saol níos sábháilte ag daoine sa bhaile agus i measc an phobail.

Múnla Straitéise

Roghnaíodh múnla don straitéis seo a dhíríonn ar idirghabhálacha tosaigh agus idirghabhálacha tánaisteacha agus a leagann béim ar mheasúnú comhordaithe tionchair agus bailiú fianaise chun beartas agus pleanáil seirbhíse a fhréamhú go daingean uirthi. Ní leor beart amháin de chuid na straitéise a chur i bhfeidhm. Ní leor go ndéanfadh eagraíocht nó earnáil amháin dul chun cinn. Is é an phríomhdhifríocht ná go ndéanfar gníomhartha

a phleanáil agus a chur i bhfeidhm agus tuiscint shoiléir ag daoine ar an tionchar a bheith acu agus na torthaí a bheidh orthu. Má bhíonn leibhéal réasúnta measúnaithe agus monatóireachta ann agus cur chuige córasach ann ó thaobh sonraí de, beifear in ann measúnú a dhéanamh ar thionchar foriomlán na straitéise agus ar ár gcur chuige náisiúnta i leith na bhfadhbanna sin.

Baineadh leas as an múnla seo, agus ceapadh an straitéis seo chun an sprioc fhoriomlán a bhaint amach .i. creat láidir a fhorbairt chun idirghabháil inbhuanaithe a chur ar fáil le cosc a chur le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe, agus freagra éifeachtach a thabhairt air.

Cuspóirí Ardleibhéil

Is iad seo ceithre Chuspóir Ardleibhéil na straitéise:

- 1 **Cultúr coiscthe agus aitheantais a chur chun cinn trí thuiscint níos fearr a bheith ag daoine ar fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe**
- 2 **Seirbhís éifeachtach chomhsheasmhach a chur ar fáil do dhaoine atá thíos le foréigean**
- 3 **Cinntiú go mbeidh beartais níos éifeachtúla ann agus go ndéanfar seirbhísí a phleanáil níos éifeachtúla**
- 4 **Cinntiú go gcuirfear an straitéis i bhfeidhm go héifeachtach.**

Cinntoidh spriocanna, gníomhaíocht agus bearta go gcuirfear na Cuspóirí Ardleibhéil seo i bhfeidhm go praiticiúil.

Idirghabhálacha Tosaigh

Baineann Cuspóir Ardleibhéil a hAon leis na bearta a dhéanfar mar chuid de na hidirghabhálacha tosaigh. Is iad na hidirghabhálacha tosaigh na hidirghabhálacha sin a dhéanfar chun fadhb a chosc nó a chinntiú nach

dtarlóidh sé arís. Is iad na hidirghabhálacha tosaigh a bhaineann le foréigean teaghlaigh agus gnéis ná idirghabhálacha chun feasacht a spreagadh faoi dhinimic na faidhbe agus na torthaí a bhíonn uirthi agus cabhrú le daoine iad a aithint agus a thuiscint, agus cur ar a gcumas dul i ngleic leis an bhfadhb ar bhealach níos fearr. Déanfar foréigean teaghlaigh agus gnéis a laghdú nó a chosc san fhadtárma trí fheasacht a spreagadh faoin bhfadhb agus trí dhearcadh daoine a athrú.

Is é cuspóir an chéad bhirt ná go mbeadh aitheantas agus tuiscint níos fearr ar fhoréigean teaghlaigh agus gnéis ag daoine sa tsochaí i gcoitinne, agus i measc grúpaí ardriosca, agus i measc dreamanna faoi leith mar ghairmithe chúram sláinte, daoine sa chóras ceartais agus foirne eile a bhíonn ag déileáil leis an bpobal. Déanfar cláir oiliúna a fhorbairt agus a chuir i bhfeidhm mar chuid de na hidirghabhálacha tosaigh le cinntiú go gcuirfidh an fhoireann agus na gairmithe a bhíonn ag déileáil leis an bpobal freagra éifeachtach ar fáil. Beidh tuilleadh gníomhaíochta i gceist faoin mbeart seo nuair a chuirfear ábhar oiriúnach ar na curaclaim de chúrsaí tríú leibhéal, mar shampla míochaine agus na heolaíochtaí sóisialta, agus trí ábhair a bhaineann le foréigean teaghlaigh agus gnéis a chur chun cinn san oiliúint a thugtar do ghairmithe scoile faoi chúram mac léinn.

Is ar leanaí agus ar dhaoine óga atá an ghníomhaíocht dheireanach maidir leis an sprioc seo dírithe, agus é d'aidhm aici caidreamh sláintiúil a chur chun cinn agus a chinntiú nach nglacfaidh daoine óga le foréigean teaghlaigh, gnéis nó inscne-bhunaithe. Tá na gníomhaíochtaí faoin sprioc seo dírithe ar mhic léinn dara leibhéal agus tríú leibhéal agus ar dhaoine óga atá páirteach i gcláir óige mar Ógtheagmháil a chuirtear i bhfeidhm lasmuigh de chomhthéacs na scoileanna. Beidh an Roinn Oideachais agus Eolaíochta chun cinn ar obair a dhéanfar leis na seirbhísí tacaíochta curaclaim agus le Cosc chun béim bhreise a chur ar cheisteanna feasachta faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis. Forbrófar ábhar praiticiúil faisnéise agus treorach i gcomhair institiúidí tríú leibhéal agus cumann mac léinn chun na mic léinn a chur ar an eolas faoin mbaol atá ann maidir le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe, agus chun faisnéis phraiticiúil a thabhairt dóibh faoi chabhair a fháil.

Idirghabhálacha tánaisteacha

Baineann Cuspóir Ardleibhéil a Dó le hidirghabhálacha Tánaisteacha. Déantar idirghabhálacha tánaisteacha nuair a tharlaíonn eachtra agus nuair a bhíonn ról díreach ag na seirbhísí maidir le freagra a thabhairt ar thuirisc trí bheart a dhéanamh iad féin nó trí iarraidh ar shainseirbhís déileáil leis. Is éard a bhíonn i gceist den chuid is mó le hidirghabhálacha tánaisteacha i gcomhthéacs foréigean teaghlaigh agus gnéis ná seirbhísí a sholáthar d'fospartaigh. Is iomaí rud a bhíonn i gceist le hidirghabhálacha tánaisteacha, mar shampla ceisteanna a chuirtear sa ghnáthchúrsa i gcomhthéacs an ospidéal nó an dochtúra ghinearálta ag súil go n-inseofar cad a tharla, nó cabhair a thabhairt chun cóiríocht, comhairliú nó cúram míochaine a chur ar fáil, nó faoiseamh a sholáthar tríd an bpróiseas ceartais shibhialta agus choiriúil.

Is é an chéad rud a chaithfear a dhéanamh chun muinín a chothú sa tseirbhís atá á sholáthar dóibh siúd a bhfuil foréigean teaghlaigh agus gnéis ag cur as dóibh ná deimhin a dhéanamh go bhfuil na híospartaigh in ann faisnéis faoi na seirbhísí a fháil i bhformáidí atá furasta le húsáid. Tá bearta á bpleanáil chun deiseanna níos fearr a chur ar fáil sna hearnálacha sláinte agus eile chun go n-inseoidh daoine faoina bhfuil ag tarlú.

Áirítear sa chuid seo bearta le cinntiú go gcuirfear seirbhísí ardchaighdeán ar fáil d'íospartaigh foréigean teaghlaigh agus gnéis agus do dhéantóirí na gcoireanna; bearta chun comhordú níos fearr a chur ar fáil idir eagraíochtaí agus laistigh de na heagraíochtaí féin le cinntiú go mbeidh na seirbhísí níos éifeachtúla agus níos comhsheasmhaí; agus bearta le tacú le comhoibriú idir gníomhaireachtaí Stáit agus eagraíochtaí neamhrialtasacha le cinntiú gur féidir leo comhoibriú le chéile. Déanfar an obair ar leibhéal réigiúnach a neartú a thuilleadh trí thacaíocht a thabhairt do na Coistí Comhairliúcháin Réigiúnacha le cinntiú go bhfeidhmeoidh siad go héifeachtach. Beidh ról tábhachtach acu maidir le comhoibriú a fhorbairt agus an straitéis seo a chur i bhfeidhm ar an leibhéal áitiúil.

Tá bearta faoi leith i gceist freisin le cosaint agus tacaíocht níos fearr a thabhairt d'íospartaigh foréigean teaghlaigh agus gnéis trí chomhairliú níos fearr a thabhairt dóibh, trí chinntiú go réiteofar ceisteanna tithíochta ar bhealach éifeachtach comhsheasmhach agus trí na seirbhísí go léir a chur ar fáil in aon áit amháin.

Tá beart faoi leith sa straitéis a úsáidfear nuair is cuí chun na leibhéil tnáite a laghdú i gcásanna foréigean teaghlaigh agus gnéis. Chuige sin tá sé i gceist scrúdú a dhéanamh ar thaighde a rinneadh le déanaí le teacht ar mholtaí chun an scéal a fheabhsú.

Déanfar an baol ó dhéantóirí na gcoireanna a bhainistiú trí fheabhas a chur ar an gcóras grinnfhiosrúcháin, trí thuilleadh forbartha a dhéanamh ar bheartais agus measúnú priacail a dhéanamh orthu siúd atá ciontaithe as foréigean gnéis sula ngearrtar pianbhreith orthu, agus tuilleadh forbartha a dhéanamh ar shocruithe bainistithe priacail i gcomhair daoine a ciontaíodh as foréigean gnéis. Déanfaidh Cosc plean a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun na cláir a neartú i leith déantóirí coireanna foréigin teaghlaigh. Chuige sin bunóidh sé Coiste Cláir um Dhéantóirí Coireanna Foréigin Teaghlaigh agus cuirfear an plean i bhfeidhm trí fheabhas a chur ar chomhoibriú, chomhordú agus ar thiomsú sonraí idir eagraíochtaí agus laistigh díobh.

Déileálfaidh na bearta deireanacha sa réimse seo le freagracht na gciontóirí agus neartóidh siad cosaint na n-íospartach trí athbhreithnithe a dhéanamh agus trí fheabhas a chur ar an reachtaíocht maidir le foréigean teaghlaigh agus gnéis más gá.

Pleanáil beartais agus seirbhíse

Is é an chéad rud agus an rud is bunúsaí a chaithfear a dhéanamh ná cur chuige córasach a fhorbairt maidir le tiomsú agus sainscagadh sonraí. Toisc nach bhfuil faisnéis chomhsheasmhach againn faoin méid daoine atá ag

fulaingt faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis, cuirtear srian ar ár gcumas cabhrú leo. Ní mór oibriú i gcomhar leis na heagraíochtaí bainteacha chun sonraí a fheabhsú agus a fhorbairt maidir le foréigean teaghlaigh agus gnéis agus caithfidh tuiscint a bheith ann ar acmhainneacht staitistiúil na sonraí a thiomsaítear chun críche riaracháin, taighde nó beartais. Má bhíonn cur chuige níos fearr againn in Éirinn maidir le sonraí beidh deis níos fearr againn éifeacht a mheas. Tá sé d'aidhm againn cur chuige bunaithe ar fhianaise a fhorbairt chun measúnú a dhéanamh ar éifeacht na ngníomhaíochtaí agus ar na tionchair atá acu.

Forfheidhmiú agus athbhreithniú na straitéise

Bunaíodh Coiste Maoirsithe Straitéise le cinntiú go gcuirfean an straitéis i bhfeidhm go héifeachtach agus tiocfaidh an coiste le chéile faoi dhó sa bhliain. Ullmhóidh Cosc tuarascáil roimh na cruinnithe sin maidir le forfheidhmiú bhearta na straitéise. Cuirfidh an Coiste Maoirsithe tuarascálacha faoin dul chun cinn chuig an Rialtas agus chuig Ard-Rúnaithe na ranna rialtais.

Déanfar athbhreithniú cuimsitheach ar an straitéis leathbhealaigh trí thréimhse cúig bliana na straitéise, agus seolfar tuarascáil chuig an gCoiste Maoirsithe. Déanfar athbhreithniú eile cosúil leis in 2014 chun an taithí go léir a gheofar de thoradh na straitéise seo a chur san áireamh agus chun bearta nua a cheapadh.

Táscairí ceannlíne

Is iad seo a leanas príomhtháscairí ceannlíne na straitéise seo:

- **Laghdú ar a mhinice a tharlaíonn foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe**
- **Méadú ar leibhéal nochtta agus tuairiscithe de thoradh deiseanna níos fearr a bheith ann chun nochtadh a dhéanamh agus de thoradh breis muiníne a bheith ag daoine as an gcóras freagartha**
- **Eolas níos fearr a bheith ag an bpobal agus ag daoine in eagraíochtaí a chuireann seirbhísí ar fáil faoi conas freagra a thabhairt ar nochtadh faoi fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe.**

Cuntas Imlíne ar an Straitéis Náisiúnta um Fhoréigean Teaghlaigh, Gnéis agus Inscne-bhunaithe 2010-2014

Cuspóir Foriomlán na Straitéise: Creat láidir a fhorbairt chun idirghabháil inbhuanaithe a chur ar fáil le cosc a chur le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe agus freagra éifeachtach a thabhairt air

Idirghabhálacha Tosaigh

Cuspóir Ardleibhéil 1:

Cultúr coiscthe agus aitheantais a chur chun cinn trí thuiscint níos fearr a bheith ag daoine ar fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe

Príomhchuspóirí

- 1 Breis tuisciana agus aitheantais a chothú i measc mhuintir na hÉireann faoi fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe mar aon le faisnéis phraiticiúil faoi
- 2 Breis tuisciana agus aitheantais a chothú in eagraíochtaí in earnáil an Stáit faoi fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe
- 3 Feasacht a spreagadh i measc na hóige faoi mhí-úsáid sa bhaile, inscne-bhunaithe agus ghnéasach.

	Beart	Gníomhaíochtaí	Liosta táscach de na príomheagraíochtaí	Táscaire dul chun cinn	Struchtúr Forfheidhmithe
1	Tuiscint agus aithint a chur chun cinn agus a fhorbairt maidir le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe i measc an phobail i gcoitinne agus dreamanna faoi leith.	<p>1.1 Réimse gníomhaíochtaí a dhéanamh lena n-áirítear oibriú i gcomhar le meáin náisiúnta, áitiúla agus irisí chun ailt a chur ar fáil don phobal i gcoitinne agus do dhreamanna faoi leith (lena n-áirítear gairmithe, daoine leochaileacha agus grúpaí ardriosca, daoine breacaosta srl.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • dúshlán a thabhairt do mhiotais • aghaidh a thabhairt ar iompar ciontach • tuiscint agus aitheantas a mhéadú maidir le • foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe agus faisnéis phraiticiúil a sholáthar faoi <p>1.2 Treoracha a fhorbairt faoi chéimeanna praiticiúla chun go mbeidh na daoine sin atá i mbaol foréigean teaghlaigh, gnéis nó inscne-bhunaithe níos sábháilte</p> <p>1.3 Socruithe a dhéanamh i gcomhar le Cosc agus le líonraí eagraíochtaí neamhrialtasacha (NGOanna) chun pacáiste oiliúna um spreagadh feasachta a ullmhú i gcomhair na ngrúpaí pobail agus na</p>	Cosc (Treoraí)	<p>1.1 (a) Clár Faisnéise Spriocdhírthe Bhliantúil 2010-2014 le forbairt roimh an dara ráithe de 2010 agus roimh an gcéad ráithe de gach bliain ina dhiaidh sin</p> <p>1.1 (b) Clár Bhliantúla le cur i bhfeidhm roimh dheireadh na bliana lena mbaianeann siad</p>	Cosc (agus NSC, Coiste Comhairleach Réigiúnach (RAC) agus NGO rannpháirteach)
			Cosc (Treoraí)	<p>1.2 (a) Plean treorach agus scaipthe le forbairt roimh an gceathrú ráithe de 2010</p> <p>1.2 (b) Plean le cur i bhfeidhm ón gcéad ráithe de 2011-2014</p>	Cosc (agus NSC, Coiste Comhairleach Réigiúnach (RAC) agus NGO rannpháirteach)
			FSS	1.3 Líon na ngrúpaí a fhaigheann oiliúint ó oifig sláinte áitiúil (LHO) roimh an gceathrú ráithe de 2010	FSS

		n-eagraíochtaí go léir a fhaigheann maoiniú ó FSS ¹			
2	Tuiscint agus aitheantas maidir le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe a fhorbairt agus a chur chun cinn san earnáil stáit.	<p>2.1 Comhaontú a dhéanamh faoi fhoireann de phacáistí oiliúna náisiúnta i gcomhair na mball foirne sna hionaid cúraim sláinte éagsúla a bhíonn ag déileáil leis an bpobal, agus na pacáistí sin a chur ar fáil ag baint leasa as ábhair a bhfuiltear ar aon intinn fúthu cheana féin.</p> <p>2.2 (a) Anailís a dhéanamh ar na riachtanais oiliúna atá ag na heagraíochtaí ábhartha go léir in earnáil an cheartais, lena n-áirítear na réimsí sin a aithint a bheadh feiliúnach i gcomhair oiliúint thras-earnála.</p> <p>2.2 (b) Cláir oiliúna a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm i bhfianaise na hanailíse ar riachtanais oiliúna</p> <p>2.3 Oibriú i gcomhar le hinstitiúidí tríú leibhéal chun go mbeidh tuiscint agus aitheantas maidir le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe ina gcuid de na curaclaim (agus curaclaim seirbhísí sóisialta agus staidéar dlí san áireamh).</p> <p>2.4 Leanúint ar aghaidh ag cur chun cinn ceisteanna a bhaineann le foréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe san oiliúint faoi chúram mac léinn a chuirtear ar fáil do ghairmithe scoile</p>	<p>FSS</p> <p>Cosc (Treoraí) An Garda Síochána, An tSeirbhís Promhaidh, An tSeirbhís Chúirteanna, An Bord um Chúnamh Dlíthiúil, Seirbhís Ceartas Óige na hÉireann (IYJS)</p> <p>Cosc, FSS, Oifig um Dhaoine Breacaosta (OOP), Institiúidí bainteacha</p> <p>An Roinn Oideachais agus Eolaíochta (DES)</p>	<p>2.1 Líon na mball foirne ag déileáil leis an bpobal a fhaigheann oiliúint i gach LHO roimh an gcéad ráithe de 2010</p> <p>2.2 (a) Riachtanais oiliúna na hearnála ceartais le haithint roimh an gcéad ráithe de 2011</p> <p>2.2. (b) Cláir oiriúnacha oiliúna le haithint nó le forbairt roimh an dara ráithe de 2011</p> <p>2.2 (c) Cláir oiliúna le cur i bhfeidhm roimh an gceathrú ráithe de 2011</p> <p>2.2 (d) Líon na mball foirne a oiltéar gach bliain</p> <p>2.3 (a) Cláir phiólótacha le forbairt i roinnt institiúidí roimh dheireadh na dara ráithe 2011</p> <p>2.3 (b) Cláir phiólótacha a chur i bhfeidhm ó dheireadh na ceathrú ráithe de 2011 go dtí an chéad ráithe de 2012</p> <p>2.3 (c) Athbhreithniú a dhéanamh ar chláir phiólótacha roimh dheireadh na tríú ráithe de 2012</p> <p>2.3 (d) Le cur ar siúl in institiúidí eile ó dheireadh na ceathrú ráithe de 2012</p> <p>2.4 Líon na ngairmithe scoile a oiltéar</p>	<p>FSS</p> <p>Coistí oiliúna á dtreorú ag Cosc nó ag seirbhísí</p> <p>Cosc agus Coiste Stiúrtha Náisiúnta (NSC) agus NGO rannpháirteach</p> <p>Ní gá aon struchtúr faoi leith</p>
3	Ábhar faoi fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe a bheith mar chuid de bhearta institiúidí oideachais dara leibhéal agus tríú leibhéal faoi chaidreamh folláin	<p>3.1 Cláir oideachais inbhuanaithe dara leibhéal a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm bunaithe ar an taighde a rinne Cosc ar chláir scoileanna agus ón taithí a fuarthas ó na cláir a cuireadh ar fáil sa réimse seo</p> <p>3.2 Clár a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm i gcomhair daoine óga a fhreastalaíonn ar Ógtheagmháil agus ar chláir oideachais atá cosúil léi.</p>	<p>An Roinn Oideachais agus Eolaíochta (Treoraí), Seirbhísí tacaíochta curaclaim, Cosc</p> <p>Mar atá thuas</p>	<p>3.1 (a) Ábhar feabhsaithe a fhorbairt don chláir roimh an dara ráithe de 2011</p> <p>3.1 (b) Líon na scoileanna/múinteoirí a thapaigh an deis oiliúint a fháil sa chláir feabhsaithe gach bliain</p> <p>3.2 (a) Ábhar a fhorbairt le cur ar fáil in Ógtheagmháil agus i gcláir chosúla roimh an dara ráithe de 2011</p> <p>3.2 (b) Líon na scoileanna/múinteoirí a thapaigh an deis oiliúint</p>	<p>Coiste oideachais</p> <p>Mar atá thuas</p>

¹ Tógadh gníomhartha agus táscairí uile FSS (ach amháin Gníomh 6, 8 agus 9) go díreach ó dhréachtbheartas reatha FSS faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis

		3.3 Oibriú i gcomhar le hinstiúidí tríú leibhéal agus le meáin na mac léinn chun breis tuisciana a chur ar fáil faoi fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe	Cosc (Treoraí), Institiúidí tríú leibhéal, Seirbhísí sláinte mac léinn	a fháil sa chlár feabhsaithe gach bliain 3.3 (a) Treoir phraiticiúil a sholáthar roimh an gceathrú ráithe de 2010 le haghaidh coláistí tríú leibhéal ar an mbaol d'fhoréigean teaghlaigh, gnéis agus inscne-bhunaithe, agus seirbhísí a chur ar fáil 3.3 (b) Líon na gcoláistí atá páirteach gach bliain	Cosc, agus NSC agus NGO eile rannpháirteach
--	--	---	---	--	---

Idirghabhálacha tánaisteacha

Cuspóir Ardleibhéal 2:

Seirbhís éifeachtach chomhsheasmhach a chur ar fáil do dhaoine atá thíos le foréigean teaghlaigh agus gnéis

Príomhchuspóirí

- 4 Muinín as an tseirbhís a mhéadú i gcás daoine atá thíos le foréigean teaghlaigh agus gnéis
- 5 Seirbhís ardchaighdeán a sholáthar
- 6 Comhordú a neartú idir eagraíochtaí agus laistigh de na heagraíochtaí féin le cinntiú go mbeidh na seirbhísí níos éifeachtúla agus níos comhsheasmhaí
- 7 Cosaint agus tacaíocht d'íospartaigh a fheabhsú
- 8 Dul i ngleic le drochiompar daoine a bhíonn i mbun foréigean teaghlaigh agus gnéis

	Beart	Gníomhaíochtaí	Liosta táscach de na príomheagraíochtaí	Táscaire dul chun cinn	Struchtúr Forfheidhmithe
4	Cinntiú go bhfuil faisnéis le fáil ag íospartaigh i bhformáidí atá furasta le húsáid faoi na seirbhísí atá le fáil	4.1 Dícheall a dhéanamh go scaipfidh eagraíochtaí Stáit faisnéis inrochtana chomhsheasmhach maidir le foréigean teaghlaigh agus gnéis d'íospartaigh 4.2 Leanúint ar aghaidh ag spreagadh eagraíochtaí nach eagraíochtaí stáit iad faisnéis a scaipeadh go héifeachtach maidir le foréigean teaghlaigh agus gnéis, agus tacú lena n-íarrachtaí	Cosc (Treoraí) agus gach seirbhís Stáit ábhartha Cosc (Treoraí) agus gach seirbhís NGO ábhartha	4.1 Faisnéis chomhsheasmhach inrochtana a scaipeadh go héifeachtach ag eagraíochtaí Stáit 4.2 (a) Tacaíocht éifeachtach straitéiseach a sholáthar do NGOanna chun faisnéis faoi sheirbhísí a sholáthar d'íospartaigh 4.2 (b) Feasacht níos fearr ag íospartaigh i leith na seirbhísí atá ar fáil	Ní gá aon struchtúr faoi leith. Le cur chun cinn ag Cosc
5	Féachaint chuige go bhfuil deiseanna réasúnta ar fáil maidir le nochtadh a dhéanamh faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis	5.1 Teacht ar chomhaontú faoi fhoirm mheasúnaithe le húsáid sa ghnáthchúrsa ag gach ball foirme i gcomhthéacsanna éagsúla sláinte agus iad ag déileáil le spriocghrúpaí faoi leith, agus an fhoirm sin a chur i bhfeidhm	FSS Cosc (Treoraí),	5.1 (a) Comhaontú a dhéanamh faoi fhoirm mheasúnaithe roimh an gcéad ráithe de 2010 5.1 (b) Líon na mball foirme a fuair oiliúint maidir le foirmeacha measúnaithe ó LHO roimh an gceathrú ráithe de 2010 5.1 (c) Líon na bhfoirmeacha scagtha a	FSS

		<p>5.2 An cleachtas is fearr a aithint agus a chur i bhfeidhm sna hearnálacha ábhartha (lena n-áirítear earnálacha ceartais, tithíochta agus oideachais) chun nochtadh a spreagadh faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis</p>	<p>údaráis áitiúla, An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil (DEHLG), An Roinn Oideachais agus Eolaíochta (DES)</p>	<p>comhlánaíodh</p> <p>5.2 (a) Moltaí faoi nochtadh lasmuigh den eamáil sláinte (lena n-áirítear clár piolótach oiriúnach) le forbairt roimh an gceathrú ráithe de 2011</p> <p>5.2 (b) Clár phiolótacha le cur i bhfeidhm roimh an dara ráithe de 2012</p> <p>5.2 (c) Athbhreithniú a dhéanadh ar chláir phiolótacha (lena n-áirítear líon na bhfoirmeacha a comhlánaíodh) roimh an dara ráithe de 2013</p> <p>5.2 (d) Bearta a dhéanadh de thoradh athbhreithnithe roimh an gceathrú ráithe de 2013</p>	<p>Ceartas agus Coistí Tripháirteacha²</p>
6	<p>Seirbhísí soiléire ardchaighdeán a chur chun cinn i comhair daoine ag fulaingt faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis, agus i gcomhair na ndaoine a bhíonn ciontach as</p>	<p>6.1 Eagrán nua den Chairt Iospartach, <i>Victims Charter and Guide to the Criminal Justice System</i>, a fhoilsíu ina ndéanfar cur síos ar na hocht ngníomhaireacht Stáit a bhíonn ag déileáil le ceartas coiriúil agus ar an tiomantas atá acu d'íospartaigh i gcoitinne agus go háirithe d'íospartaigh foréigean teaghlaigh agus gnéis.</p> <p>6.2 Eiseamláirí den chleachtas is fearr a aithint maidir le soláthar seirbhísí d'íospartaigh foréigean teaghlaigh agus gnéis, agus do lucht déanta na gcoireanna</p> <p>6.3 Spreagadh a thabhairt le feabhas a chur ar sholáthar na seirbhíse trí eiseamláirí den chleachtas is fearr a mheas</p> <p>6.4 Bealaí oiriúnacha a aithint ina bhféadfadh an tseirbhís Stáit dul i ngleic le foréigean teaghlaigh agus gnéis i gcás grúpaí leochaileacha nó ardriosca (lena n-áirítear an lucht siúil, daoine faoi mhíchumas, daoine breacaosta, inimircigh, agus daoine óga) agus na bealaí sin a chur chun cinn</p> <p>6.5 Oibriú i gcomhpháirtíocht le líonra náisiúnta na NGOanna chun go mbeidh cur chuige caighdeánach ag na seirbhísí speisialtóireachta a bhíonn ag déileáil le foréigean teaghlaigh</p> <p>6.6 Na moltaí faoi chaighdeánú na seirbhísí um ionsaithe gnéis atá leagtha síos san Athbhreithniú Náisiúnta ar Aonaid Chóireála um Ionsaithe Gnéis (SATUanna) a chur i bhfeidhm</p>	<p>Oifig Íospartaigh na Coireachta (Treoraí) agus gach eagraíocht ábhartha</p> <p>Cosc (Treoraí) agus gach eagraíocht ábhartha</p> <p>Cosc (Treoraí)</p> <p>Cosc (Treoraí) OOP</p> <p>FSS (Treoraí)</p> <p>FSS (Treoraí)</p>	<p>6.1 <i>Victims Charter</i> a fhoilsíu roimh an gcéad ráithe de 2010</p> <p>6.2 Faisnéis faoi eiseamláirí den chleachtas is fearr a aithint agus a scaipeadh roimh an tríú ráithe de 2010 agus go rialta ina dhiaidh sin</p> <p>6.3 2 eiseamláir ar a laghad den chleachtas is fearr le scrúdú in aghaidh na bliana</p> <p>6.4 Idirghabhálacha i gcomhair na ngrúpaí is leochaillí a fhorbairt roimh an gceathrú ráithe de 2011</p> <p>6.5 Líon áirithe caighdeán a chur i bhfeidhm roimh an gceathrú ráithe de 2010 i ngach seirbhís a fhaigheann maoiniú ó FSS</p> <p>6.6 Moltaí na tuarascála faoi athbhreithniú na SATUanna a chur i bhfeidhm roimh an gceathrú ráithe de 2010 (spleáchais mhaoinithe)</p>	<p>Oifig Íospartaigh na Coireachta, Cosc</p> <p>Ní gá aon struchtúr faoi leith. Le cur chun cinn ag Cosc</p> <p>FSS</p> <p>FSS</p>

² Éascaíonn Cosc comhordú idir-ghníomhaireachtaí in eamáil an cheartais trí mheán an Choiste Ceartais; agus éascaíonn sé comhordú idir na gcomhlachtaí Stáit atá freagrach as beartas ceartais, sláinte agus tithíochta trí choiste ar a dtugtar an Coiste Tripháirteach.

		<p>6.7 Cinntiú go gcloíonn na seirbhísí speisialtóireachta um fhoréigean teaghlaigh le <i>Tús Áite do Leanaí: Treoirlínte Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí (Children First: National Guidelines for the Protection and Welfare of Children)</i></p> <p>6.8 Treoirlínte a fhorbairt agus a scaipeadh maidir le hoibriú le daoine óga i gcásanna d'fhoréigean teaghlaigh</p> <p>6.9 Cinntiú go mbeidh príomhcheisteanna tábhachtacha faoi fhoréigean teaghlaigh ar an bhfoirm mheasúnaithe i gcomhair daoine óga i mbaol</p> <p>6.10 Cinntiú go mbeidh ceisteanna faoi leas daoine óga ar an bhfoirm mheasúnaithe i gcomhair daoine óga i mbaol d'fhoréigean teaghlaigh</p>	<p>FSS</p> <p>FSS</p> <p>FSS</p> <p>FSS</p>	<p>6.7 Beartais um chosaint leanaí bunaithe ar riachtanais <i>Tús Áite do Leanaí: Treoirlínte Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí</i> agus <i>Ár nDualgas Cúraim</i> a chur i bhfeidhm roimh an tríú ráithe de 2010</p> <p>6.8 Cuntais imlíne na dtreoirlínte faoin gcleachtas is fearr a scaipeadh agus a chuimsiú i gcomhaontaithe faoi leibhéil seirbhíse roimh an gceathrú ráithe de 2010</p> <p>6.9 Líon na leanaí, a n-aithnítear iad a bheith i mbaol ó fhoréigean teaghlaigh, ar ar freastalaíodh</p> <p>6.10 Mar atá thuas</p>	<p>FSS</p> <p>FSS</p> <p>FSS</p> <p>FSS</p>
7	Comhordú idir ghníomhaireachtaí a chur chun cinn trí thionscadail ilghníomhaireachtaí	<p>7.1 Cleachtas agus prótacail faoi chomhoibriú idir ghníomhaireachtaí agus faoi atreoruithe ó ghníomhaireacht go gníomhaireacht a chur chun cinn agus tuilleadh forbartha a dhéanamh orthu bunaithe ar an gcleachtas is fearr</p> <p>7.2 Treoir a thabhairt faoi na himpleachtaí maidir le cosaint sonraí a bhíonn i gceist nuair a roinntear faisnéis idir sheirbhísí éagsúla</p>	<p>Cosc (Treoraí), FSS, An Garda Síochána, An tSeirbhís Chúirteanna, An tSeirbhís Promhaidh</p> <p>ODPC</p> <p>An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí (DJELR)</p>	<p>7.1 (a) Measúnú a dhéanamh ar a mhéid is theastaíonn prótacail atreoraithe shainiúla roimh dheireadh na ceathrú ráithe de 2010</p> <p>7.1 (b) Comhaontú ar phrótacail i 3 phríomhréimse roimh dheireadh na ceathrú ráithe de 2011</p> <p>7.1 (c) Comhaontú ar phrótacail riachtanacha eile roimh dheireadh na ceathrú ráithe de 2012</p> <p>7.1 (d) Le cur i bhfeidhm roimh dheireadh 2014</p> <p>7.2 (a) Treoir le forbairt agus le scaipeadh roimh an gceathrú ráithe de 2010</p> <p>7.2 (b) Foráil le déanamh faoi aon athrú reachtaíochta a bheidh riachtanach</p>	<p>Ceartas agus Coistí Trípháirteacha</p> <p>ODPC</p> <p>An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí (DJELR)</p>
8	Feabhas a chur ar chomhoibriú agus ar mhalartú faisnéise maidir le soláthar seirbhíse	<p>8.1 Deiseanna a chur chun cinn i gcomhair líonraithe, malartú faisnéise agus an chleachtas is fearr i measc gníomhaireachtaí Stáit</p> <p>8.2 Idirchaidreamh rialta idir Cosc agus Leas-Stiúrthóir Náisiúnta an FSS um Sheirbhísí Sóisialta do Leanaí agus do Theaghlaigh agus Leas-Stiúrthóir Náisiúnta an FSS um Sheirbhísí do Dhaoine Breacaosta i leith dul chun cinn a dhéantar ar bhearta ar fad an FSS a bhaineann le foréigean teaghlaigh agus gnéis</p>	<p>Cosc (Treoraí)</p> <p>Cosc agus FSS</p>	<p>8.1 (a) Cruinnithe éifeachtúla den NSC agus de choistí bainteacha (leanúnach)</p> <p>8.1 (b) Athbhreithnithe bliantúla a dhéanamh ar ghníomhaíocht chomhoibríoch ar leibhéil réigiúnacha/náisiúnta</p> <p>8.2 Dul chun cinn a dhéantar ar bhearta a bhaineann le FSS maidir le foréigean teaghlaigh agus gnéis</p>	<p>Ní gá aon struchtúr faoi leith</p> <p>Ní gá aon struchtúr faoi leith</p>

		<p>8.3 Tacú le Coistí Comhairleacha Réigiúnacha le feabhas a chur ar chomhoibriú agus le tacú le cur i bhfeidhm na mbeartas náisiúnta faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis</p> <p>8.4 Réimsí oibre a iniúchadh chun na réimsí sin a aithint a bheadh oiriúnach do chomhoibriú trasteorann le dul i ngleic le foréigean teaghlaigh agus gnéis</p>	<p>FSS</p> <p>Cosc (Treoraí), RGE, FSS, An Garda Síochána, An tSeirbhís Chúirteanna, An tSeirbhís Promhaidh</p>	<p>8.3 Cruinnithe éifeachtúla den RAC agus de choistí gaolmhara (leanúnach)</p> <p>8.4 (a) Réimsí oibre le haithint roimh an tríú ráithe de 2010</p> <p>8.4.(b) Machnamh a dhéanamh ar thionscnaimh le réimsí oibre oiriúnacha a chur chun cinn roimh an gcéad ráithe de 2011</p>	<p>Ní gá aon struchtúr faoi leith</p> <p>Cosc (le comhairle ó NSC, RAC agus NGOanna)</p>
9	<p>Cinntiú go mbeidh íospartaigh foréigean teaghlaigh agus gnéis in ann seirbhísí comhairliúcháin a fháil gan dua.</p>	<p>9.1 Ba chóir athbheithniú a dhéanamh ar infhaighteacht seirbhísí comhairliúcháin, agus ba chóir é sin a dhéanamh mar chuid dá obair maidir le caighdeánú agus tiomsú feabhsaithe sonraí sna seirbhísí sin atá á maoiniú ag FSS i gcomhair íospartach d'fhoréigean teaghlaigh agus gnéis</p> <p>9.2 Moltaí feabhais a fhorbairt</p>	<p>FSS</p>	<p>9.1 Athbheithniú le críochnú roimh an gcéad ráithe de 2011</p> <p>9.2 Moltaí feabhais le forbairt agus le cur i bhfeidhm ag na seirbhísí agus FSS roimh an dara ráithe de 2011</p>	<p>FSS agus seirbhísí i gcomhair íospartach d'fhoréigean teaghlaigh agus gnéis a fhaigheann maoiniú ó FSS</p>
10	<p>Cinntiú go dtabharfar freagraí éifeachtacha comhsheasmhacha ó thaobh tithíochta de</p>	<p>10.1 Treoir faoi fhoréigean teaghlaigh d'údarás áitiúla ó thaobh a sainchúram tithíochta a fhorbairt. Cuntas soiléir a thabhairt faoi cad is foréigean teaghlaigh ann agus an tábhacht a bhaineann le tithíocht chun easpa dídine a chosc agus mar réiteach faidhbe. Bheadh cuntas sa treoir faoin réimse cineálacha cóiríochta ar chóir don údarás áitiúil a mheas agus a úsáid. Ina measc siúd, bheadh cóiríocht choiscitheach, éigeandála agus fhadtéarmach mar aon le tacaíocht bhainteath tithíochta de réir mar a bheadh sí sin ag teastáil³, le cabhrú le daoine a dtionóntachtaí nua a choinneáil.</p> <p>10.2 Mar chuid de na hiarrachtaí chun easpa dídine de thoradh foréigean teaghlaigh a íoslaghdú, ba chóir measúnú a dhéanamh ar chur chuige de chineálacha éagsúla (mar shampla seomraí slána, tacaíocht slándála, srl.) agus ar na torthaí a bhí orthu, agus iad a mheas i gcomhthéacs na hÉireann</p>	<p>DEHLG (Treoraí), Cosc, Údarás Áitiúla, FSS</p> <p>Mar atá thuas</p>	<p>10.1 (a) Oibreoidh an Fhoireann Thras-Rannach um Easpa Dídine i gcomhar le Cosc agus leis an gCoiste Comhairleach Náisiúnta um Easpa Dídine, de réir mar is cuí, chun Treoir um Beartas a fhorbairt. Cabhróidh taighde ar ghnéithe bainteacha, taithí agus an cleachtas is fearr atá ar fáil ar fud an domhain chun an treoir seo a fhorbairt.</p> <p>10.1 (b) Treoir um Beartais a fhorbairt roimh an gceathrú ráithe de 2010, le déileáil le nithe a bhaineann leo seo a leanas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Measúnú riachtanas tithíochta agus slat tomhais na 'heaspa dídine' a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach 2. Beartais i leith leithdháileadh tithíochta 3. Méid agus cineál na cóiríochta éigeandála atá á soláthar <p>10.2 Measúnú le críochnú roimh an gceathrú ráithe de 2011 agus clár beartas a fhorbairt dá bharr</p>	<p>An Fhoireann Thras-Rannach um Easpa Dídine i gcomhairle leis an gCoiste Comhairleach Náisiúnta um Easpa Dídine de réir mar is cuí</p> <p>Mar atá thuas</p>
11	<p>Féachaint ar phlean chun na seirbhísí go léir a chur ar fáil in aon áit amháin i gcomhair íospartach d'fhoréigean</p>	<p>11.1 Moltaí a fhorbairt chun go gcuirfeadh a lán gníomhaireachtaí na seirbhísí go léir ar fáil in aon áit amháin i gcomhair íospartach d'fhoréigean teaghlaigh agus gnéis</p>	<p>Cosc (Treoraí), FSS, An Garda Síochána, an Ghníomhaireacht um Thacaíocht Teaghlaigh (FSA),</p>	<p>11.1 Moltaí a fhorbairt roimh an gceathrú ráithe de 2010</p> <p>11.2 Clár piolótach a</p>	<p>Struchtúr forfheidhmithe le bheith mar chuid de na moltaí faoi na seirbhísí go léir a chur ar fáil in aon áit amháin</p>

³ Tacaíochtaí d'fhonn cabhrú le daoine gan dídean cur fúthu go rathúil i ngnáthárais. Thiocfadh laghdú ar an tacaíocht sin de réir mar a dhéanadh na háiritheoirí dul chun cinn.

	teaghlaigh agus gnéis	<p>11.2 Na seirbhísí go léir a chur ar fáil in áit amháin ar bhonn píolótach</p> <p>11.3 Athbhreithniú a dhéanamh ar an gclár píolótach agus torthaí an athbhreithnithe a chur i bhfeidhm</p>	An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe & Gaeltachta (DCRGA)	<p>chur i bhfeidhm roimh an tríú ráithe de 2011</p> <p>11.3 (a) Athbhreithniú a dhéanamh ar an gclár píolótach roimh an tríú ráithe de 2012</p> <p>11.3 (b) Moltaí a athbhreithniú agus a chur i bhfeidhm roimh an tríú ráithe de 2013</p>	
12	íoslaghdaigh na leibhéil tnáite i gcásanna foréigin teaghlaigh agus ghnéis, nuair is cuí	<p>12.1 Tuiscint níos fearr a fhorbairt faoi mhéid agus nádúr an tnáite i gcásanna foréigin teaghlaigh agus ghnéis</p> <p>12.2 Moltaí a fhorbairt chun na leibhéil tnáite a íoslaghdú i gcásanna foréigin teaghlaigh agus ghnéis, nuair is cuí, lena n-áirítear scrúdú a dhéanamh le féachaint an bhféadfaí éisteachtaí réamhthrialach a bheith ann i gcásanna d'fhoréigean gnéis</p>	<p>Cosc (Treoraí), An Garda Síochána, An tSeirbhís Chúirteanna, DJELR</p> <p>Mar atá thuas</p>	<p>12.1 Déanfaidh an Coiste Ceartais measúnú ar thaighde tnáite agus cuirfidh siad moltaí ar fáil do Chosc roimh an gceathrú ráithe de 2010</p> <p>12.2 Déanfar na moltaí a mheas agus a chur i bhfeidhm ar bhonn céimneach más gá</p>	<p>An Coiste Ceartais</p> <p>Mar atá thuas</p>
13	Socruithe grinnfhiosrúcháin a úsáid chun cosaint níos fearr a thabhairt d'íospartaigh foréigean teaghlaigh agus gnéis	<p>13.1 Na forálacha reachtúla faoi ghrinnfhiosrúcháin a fheabhsú</p> <p>13.2 Na socruithe grinnfhiosrúcháin a neartú i gcás na ndaoine sin a bhféadfadh teagmháil a bheith acu le daoine a d'fhéadfadh a bheith ina n-íospartaigh foréigean teaghlaigh agus ghnéis</p>	DHC, OMCYA An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí (DJELR)	<p>13.1 An reachtaíocht grinnfhiosrúcháin a fheabhsú agus a chur i bhfeidhm roimh an gceathrú ráithe de 2011</p> <p>13.2 Reachtaíocht a fhorghníomhú go héifeachtach (leanúnach)</p>	Ní gá aon struchtúr faoi leith
14	Bearta a neartú chun bainistiú a dhéanamh ar na rioscaí uathu siúd atá freagrach as foréigean teaghlaigh agus gnéis	<p>14.1 Measúnaithe priacal roimh phianbhreitheanna a chur ar fáil do na cúirteanna maidir le daoine a ciontaíodh as foréigean gnéis agus nár gearradh pianbhreith fós orthu</p> <p>14.2 Tuilleadh forbartha a dhéanamh ar na socruithe reatha um bainistiú rioscaí i gcás daoine a ciontaíodh as foréigean gnéis</p> <p>14.3 Iniúchadh a dhéanamh ar fhéidearthacht shocruithe ilghníomhaireachtaí um bainistiú rioscaí i gcás daoine nár ciontaíodh go fóill as foréigean gnéis</p> <p>14.4 Socruithe bainistithe rioscaí a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm i gcomhair daoine i mbaol mór ó thaobh foréigean teaghlaigh.</p>	<p>An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí (DJELR) IPS, An Garda Síochána</p> <p>DJELR, IPS, An tSeirbhís Promhaidh</p> <p>Cosc (le bheith ina éascaitheoir)</p> <p>Cosc (le bheith ina éascaitheoir)</p>	<p>14.1 An beartas ceaptha i bhfianaise na Tuarascála a chríochnófar faoi Bhainistiú an Ghrúpa Ciontóirí Gnéis roimh an gceathrú ráithe de 2010</p> <p>14.2 Cur i bhfeidhm (lena n-áirítear cur i bhfeidhm na reachtaíochta) roimh an gceathrú ráithe de 2011</p> <p>14.3 Ba chóir féidearthacht de chur chuige ilghníomhaireachtaí a scrúdú roimh an dara ráithe de 2013</p> <p>14.4 Eiseamláir bainistithe rioscaí a bhaineann le lucht déanta foréigean teaghlaigh a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm roimh an gceathrú ráithe de 2013</p>	<p>Bainistiú an Ghrúpa Ciontóirí Gnéis</p> <p>Bainistiú an Ghrúpa Ciontóirí Gnéis</p> <p>An Coiste Ceartais</p>
15	Na bearta le déileáil le lucht déanta foréigean gnéis a neartú	<p>15.1 Monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar an gclár nua príosúin um chóireáil daoine a ciontaíodh as coireanna foréigean gnéis</p> <p>15.2 Na cláir phríosúnachta agus na cláir idirghabhálacha pobail i gcomhair daoine a ciontaíodh as coireanna foréigean gnéis a chomhcheangal le chéile</p>	<p>DJELR, IPS</p> <p>An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí (DJELR), FSS,</p>	<p>15.1 Athbhreithniú a dhéanamh ar chlár um fhoréigean gnéis roimh dheireadh 2013</p> <p>15.2 Athbhreithniú a dhéanamh ar fheidmiú an chlár phobail roimh dheireadh 2012.</p>	<p>IPS</p> <p>An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí (DJELR)</p>

		15.3 Bearta den chleachtas is fearr a fhorbairt le déileáil le lucht déanta foréigean gnéis sa phobal agus lasmuigh den chóras ceartais choiriúil	An tSeirbhís Promhaidh, An Garda Síochána, IPS Cosc (le bheith ina éascaitheoir), An Garda Síochána, FSS	Torthaí an athbhreithnithe a chur i bhfeidhm roimh dheireadh 2013 15.3 An cleachtas is fearr a aithint a bheadh piriúnach le cur i bhfeidhm roimh dheireadh 2013	
16	Na bearta le déileáil le lucht déanta foréigean gnéis a neartú	16.1 Na Cláir um Lucht Déanta Foréigean Teaghlaigh a neartú le cinntiú go mbeidh siad níos éifeachtúla	Cosc (Treoraí)	16.1 (a) Plean (lena n-áirítear meicníochtaí chun seirbhísí tacaíochta d'íospartaigh a chomhordú agus aiseolas ó íospartaigh a thiomsú) a fhorbairt roimh an tríú ráithe de 2010 16.1 (b) Plean a chur i bhfeidhm ón dara ráithe de 2011 16.1 (c) Breis comhoibrithe agus comhordaithe le seirbhísí tacaíochta d'íospartaigh	Coiste an Chláir um Dhéantóirí Coireanna Foréigean Teaghlaigh
17	An dlí maidir le cionta gnéis a thabhairt cothrom le dáta	17.1 Na forálacha reachtúla maidir le cionta gnéis a athbhreithniú agus feabhsú	An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí (DJELR)	17.1 (a) Reachtaíocht um chionta gnéis a chur i bhfeidhm roimh an gceathrú ráithe de 2011. 17.1 (b) An reachtaíocht nua a fhorghníomhú go héifeachtach (leanúnach)	DJELR agus Cosc
18	An dlí um fhoréigean teaghlaigh a nuashonrú chun breis cosanta a thabhairt d'íospartaigh	18.1 Forálacha reachtúla a chosnaíonn íospartaigh foréigean teaghlaigh a fheabhsú	An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí (DJELR)	18.1 (a) Na forálacha nua um fhoréigean teaghlaigh a chur i bhfeidhm roimh an gceathrú ráithe de 2010 18.1 (b) An reachtaíocht nua a fhorghníomhú go héifeachtach (leanúnach)	DJELR agus Cosc

Pleanáil beartais

Cuspóir Ardleibhéil 3:

Cinntiú go mbeidh beartais níos éifeachtúla ann agus go ndéanfar seirbhísí a phleanáil níos éifeachtúla

Príomhchuspóirí

- 9 Feabhas a chur ar éifeacht na pleanála beartais trí feabhas a chur ar thiomsú agus chomhordú sonraí
- 10 Cinntiú go mbíonn forbairt beartais agus pleanáil faoi sholáthar seirbhísí bunaithe ar fhianaise agus go gcuirtear taithí na n-íospartach san áireamh
- 11 Cinntiú go mbeidh comhordú níos fearr idir na heagraíochtaí ábhartha
- 12 Bunsraith dhaingean a sholáthar i gcomhair bearta maidir le foréigean teaghlaigh agus gnéis amach anseo

	Beart	Gníomhaíochtaí	Liosta táscach de na príomheagraíochtaí	Táscaire dul chun cinn	Struchtúr Forfeidhmithe
19	Sonraí faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis a fheabhsú	19.1 Oibriú i gcomhar le gach eagraíocht ábhartha chun sonraí faoi fhoréigean teaghlaigh agus gnéis (lena n-áirítear sonraí a bailíodh chun críche taighde/beartais) a fhorbairt agus a fheabhsú	Cosc (Treoraí), FSS, An Garda Síochána, An tSeirbhís Promhaidh, An tSeirbhís Chúirteanna, an	19.1 (a) An plean i leith sonraí a fhorbairt roimh an gceathrú ráithe de 2010 19.1 (b) An plean sonraí	Coiste sonraí arna threorú ag Cosc

			Phríomh-Oifig Staidrimh, OOP	a chur i bhfeidhm roimh an dara ráithe de 2011	
20	Cinntiú go gcuirfeair feabhas ar mheasúnú tionchair	<p>20.1 Creat measúnaithe a fhorbairt chun tionchar straitéiseach tras-eagraíochtúil a mheas d'fhonn lánéifeacht an chórais a chinntiú.</p> <p>20.2 Daoine a spreagadh le dul i gcomhairle le grúpaí ionadaíocha nuair bhíonn beartas agus seirbhísí á bhforbairt</p>	<p>Cosc (Treoraí), FSS, An Garda Síochána, An tSeirbhís Promhaidh, An tSeirbhís Chúirteanna, OOP</p> <p>Cosc (Treoraí)</p>	<p>20.1 Socruithe éifeachtúla a chur i bhfeidhm roimh an gceathrú ráithe de 2012 chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar fhreagraí eagrúcháin na bpríomheagraíochtaí Stáit</p> <p>20.2 Dul i gcomhairle le grúpaí ionadaíocha faoi fhorbairt beartais agus seirbhísí – leanúnach</p>	<p>Eagraíocht neamhspleách sheachtrach</p> <p>Cosc (le NSC agus NGO rannpháirteach)</p>
21	Taighde pleanáilte a chur chun cinn mar bhunsraith i gcomhair forbairt beartais agus pleanáil seirbhísí	21.1 Daoine a spreagadh chun clár comhordaithe taighde a fhorbairt	Cosc (Treoraí), FSS, OOP	<p>21.1 (a) Clár comhordaithe taighde a phleanáil agus a chur i bhfeidhm gach bliain</p> <p>21.1 (b) Ní mór torthaí na taighde a scaipeadh agus déileáil leis na himpleachtaí ó thaobh beartais de – ar bhonn leanúnach</p>	Ní gá aon struchtúr faoi leith. Le cur chun cinn ag Cosc

Forfheidhmiú agus athbhreithniú na straitéise

Cuspóir Ardleibhéil 4: Cinntiú go gcuirfeair an Straitéis Náisiúnta i bhfeidhm go héifeachtach.

Príomhchuspóirí

13 Cinntiú go ndéantar monatóireacht ar na bearta go léir sa straitéis seo agus go gcuirtear chun cinn iad go tráthúil cuimsitheach

14 Cinntiú go gcuirfeair na ceachtanna a fhoghlaimfeair ón straitéis seo san áireamh mar is cuí

	Beart	Gníomhaíochtaí	Liosta táscach de na príomheagraíochtaí	Táscaire dul chun cinn	Struchtúr Forfheidhmithe
22	Monatóireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na straitéise seo	<p>22.1 Tuarascálacha débhlantúla a thiomsú faoi dhul chun cinn na straitéise</p> <p>22.2 Dul i gcomhairle maidir leis na dréacht-tuarascálacha faoi dhul chun cinn</p> <p>22.3 Tuarascáil faoi dhul chun cinn (lena n-áirítear ábhar a gheofar ón bpróiseas comhairliúcháin) a sholáthar don Choiste Maoirsithe</p>	Cosc (Treoraí)	<p>22.1 Na tuarascálacha débhlantúla a thiomsú in am</p> <p>22.2 Dul i gcomhairle go débhlantúil faoi na dréacht-tuarascálacha faoi dhul chun cinn</p> <p>22.3 (a) Na tuarascálacha (lena n-áirítear ábhar a gheofar ón bpróiseas comhairliúcháin) a thabhairt don Choiste Maoirsithe in am</p>	Cosc, agus ar aghaidh chuig an gCoiste Maoirsithe

				22.3 (b) An tuarascáil faoi Dhul Chun Cinn na Straitéise a thabhairt don Rialtas in am	
23	Cinntiú go gcuirtear an straitéis i bhfeidhm go héifeachtach	23.1 Athbhreithniú a dhéanamh ar éifeacht na straitéise agus ullmhúchán a dhéanamh i gcomhair obair eile amach anseo	Cosc (Treorai)	23.1 (a) Athbhreithniú cuimsitheach a dhéanamh ar dhul chun cinn roimh dheireadh na dara ráithe de 2012 agus an dara hathbhreithniú roimh dheireadh na dara ráithe de 2014 23.1 (b) Ullmhaigh tuarascálacha athbhreithnithe i gcomhair an Choiste Maoirsithe roimh dheireadh na tríú ráithe de 2012 agus roimh dheireadh na tríú ráithe de 2014	Le cur chun cinn ag Cosc. Ní gá aon struchtúr faoi leith

Gluais

DCRGA	An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe & Gaeltachta
DEHLG	An Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil
DES	An Roinn Oideachais agus Eolaíochta
RGE	An Roinn Gnóthaí Eachtracha
DHC	An Roinn Sláinte agus Leanaí
DJELR	An Roinn Dí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dí
DV	Foréigean Teaghlaigh (<i>Domestic Violence</i>)
FSA	An Ghníomhaireacht um Thacaíocht Theaghlaigh
GP	Dochtúir Ginearálta
FSS	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte
IPS	Seirbhís Phríosúin na hÉireann
IYJS	Seirbhís Ceartas Óige na hÉireann
LHO	Oifigeach Sláinte Áitiúil
NGO	Eagraíocht Neamhrialtasach
NSC	Coiste Stiúrtha Náisiúnta
OMCYA	Oifig an Aire Leanaí agus Gnóthaí Óige
OOP	Oifig um Dhaoine Breacaosta
RAC	Coiste Comhairleach Réigiúnach
SATU	Aonad Cóireála um Ionsaithe Gnéis
SV	Foréigean Gnéis (<i>Sexual Violence</i>)